

Национален институт на правосъдието
“Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния институт на правосъдието”
Договор № 93-00-42/20.02.2013 НФМ 2009-2014

ДОМАШНО НАСИЛИЕ МЕЖДУНАРОДНА ПРАВНА РАМКА

Емили Кюк, експерт, Съвет на Европа
гр. София, 2014 г.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Националния институт на правосъдието и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Програмния оператор или на Донора.

МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Системата на ООН включва две категории органи, гарантиращи спазването на правата на човека:

Органи съгласно Устава на Организацията на обединените нации

- Съвет по правата на човека, който замества Комисията по правата на човека
- Универсален периодичен преглед
- Специални процедури, извършвани от Съвета по правата на човека

Девет органа по договори, които следят за прилагането на основните международни договори по правата на човека:

- Комитет по правата на човека (CCPR);
- Комитет по икономическите, социалните и културните права (CESCR);
- Комитет за премахване на расовата дискриминация (CERD);
- Комитет за премахване на дискриминацията по отношение на жените (CEDAW);
- Комитет срещу изтезанията (CAT);
- Подкомитет по предотвратяване на изтезанията (SPT);
- Комитет по правата на детето (CRC);
- Комитет за работниците мигранти (CMW);
- Комитет за правата на хората с увреждания (CRPD);
- Комитет по насилствените изчезвания (CED).

МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

- Интерамериканска конвенция от 1984 г. за предотвратяване, наказване и премахване на насилието срещу жените
- Световна конференция на ООН по правата на човека (Виена, юни 1993 г. > изрично признаване на насилието по полов признак като нарушение на основните права на жената
- 1994 г.: назначаване от ООН на специален докладчик по насилието срещу жените, неговите причини и последици
- Програма за действие, приета от Четвъртата конференция на ООН за жените (Пекин, 4-15 септември 1995 г.) > апел към правителствата за взимане на интегрирани мерки за предотвратяване и премахване на насилието срещу жени

МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW), приета на 18 декември 1979 г., влязла в сила през 1981 г., гарантира правото на всички жени да не понасят никаква дискриминация и определя задълженията, които трябва да спазват държавите за гарантиране по право и на практика упражняването на това право.

➤ Влязла в сила за България на 10 март 1982 г.

Факултативен протокол към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 6 октомври 1999 г., влязъл в сила на 22 декември 2000 г.

➤ Ратифициран от България на 20 септември 2006 г.

Обща препоръка № 19 - 1992

МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Член ПЪРВИ от Конвенцията за премахване на дискриминацията по отношение на жените:

„За целите на тази конвенция, понятието „дискриминация по отношение на жените“ означава всяко различие, изключване или ограничаване по признак на пола, което има за следствие или цели намаляване на признанието или непризнаване на осъществяването или упражняването от жените, независимо от тяхното семейно положение, въз основа на равноправието на мъжете и жените, на правата на човека и основните свободи в политическата, икономическата, социалната, културната, гражданската или всяка друга област.“

МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Според Факултативния протокол към Конвенцията, Комитетът е упълномощен да:

- (1) разглежда сигнали, отправени от частни лица или групи от частни лица, които твърдят, че са жертва на нарушение на права, защитени от Конвенцията;
 - (2) провежда проверки относно тежки или системни нарушения на правата на жените;
 - (3) Отправя общи препоръки и предложения.
- Тези механизми са факултативни и се отнасят единствено до държавите страни по протокола.

МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Практика по CEDAW:

1) Сигнал № 20/2008 – *Ms V.K. с/у България*

CEDAW/C/49/D/20/2008

Отправен на 15 октомври 2008 г.

Решение на Комитета: 27 септември 2011 г.

2) **Заключителни бележки от 7 август 2012 г. на Комитета след периодичен преглед (през 4 години) на положението в България (CEDAW/C/BGR/CO/4-7)**